

ВИСНОВОК

антикорупційної експертизи проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правових засад діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

Картка проекту

Ініціатор проекту акта: Тарасенко Т.П.; Камельчук Ю.О.; Любота Д.В. та ін.	Мета проекту акта – удосконалення правових засад діяльності Уповноваженого, а також порядку призначення та звільнення Уповноваженого	Проект Закону № 5019 від 04.02.2021 опрацьовується в комітетах
---	--	--

Резюме антикорупційної експертизи

Національне агентство у запропонованій редакції проекту Закону ідентифікувало корупціогенний фактор – непоширення антикорупційних обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції», на представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), які володітимуть значним обсягом владних повноважень.

Опис виявленого корупціогенного фактора

Необґрунтоване застосування до певної категорії осіб винятків з антикорупційних вимог, заборон та обмежень, обмеження здійснення стосовно них контролю, моніторингу, інших заходів щодо запобігання чи протидії корупції

У проекті Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі – Закон), якими передбачається суттєве розширення обсягу повноважень Уповноваженого.

Зокрема, Уповноваженому надається право вступати у судову справу на будь-якій стадії розгляду, провадження в якій відкрито за позовами (заявами) інших осіб, подавати апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, у тому числі у справі, провадження в якій відкрито за позовом (заявою) іншої особи (п. 10 ч. 1 ст. 13 Закону у редакції проекту Закону).

У чинній редакції п. 10 ч. 1 ст. 13 Закону участь Уповноваженого у судовому процесі обмежується захистом осіб, які через фізичний стан, недосягнення повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права і свободи.

Також пропонується встановити, що Уповноважений матиме право призначати і звільняти своїх представників (ч. 1 ст. 11 Закону у редакції проекту Закону). Організацію діяльності та межі повноважень представників Уповноваженого передбачається визначити у Положенні про представників Уповноваженого, яке затверджується Уповноваженим (ч. 4 ст. 11 Закону у редакції проекту Закону).

Водночас у проекті Закону встановлюється, що на представників Уповноваженого не поширюється дія Закону України «Про державну службу» та при цьому поширюються вимоги, встановлені Законом України «Про запобігання корупції». Це положення проекту містить логічну помилку, яка унеможливує застосування антикорупційних вимог та обмежень до представників Уповноваженого.

Так, поширення антикорупційних вимог та обмежень залежить від того, чи визначений відповідний суб'єкт у ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», та від категорії, до якої цей суб'єкт належить. Наразі представники Уповноваженого є особами, на яких поширюється дія антикорупційного законодавства відповідно до п.п. «в» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» як на державних службовців. Водночас у разі прийняття проекту Закону у запропонованій редакції представники Уповноваженого не належатимуть до жодної з категорій осіб, визначених у вказаному законодавчому положенні.

Враховуючи викладене та з огляду на обсяг владних повноважень представників Уповноваженого, вони повинні належати до кола осіб, на яких поширюються обмеження та вимоги, передбачені Законом України «Про запобігання корупції».

Прийняття проекту Закону у запропонованій редакції за відсутності відповідних змін до п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» створює необґрунтований виняток з антикорупційних обмежень та додаткові корупційні ризики в діяльності представників Уповноваженого.

Рекомендації НАЗК:

доповнити проект Закону змінами до п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», які передбачатимуть належність представників Уповноваженого до переліку суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Висновок:

проект Закону містить корупціогенний фактор та потребує доопрацювання з урахуванням наданої рекомендації.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ

